

Identitet, socialisering og integration (Ikke færdigt)

af Joachim Ohrt Fehler, www.fehler.dk 2017.

Normer: Skrevne og uskrevne adfærdsregler. Anviser hvordan man kan og ikke kan opføre sig inden for kulturens ramme.

Værdier: Kulturens værdier kan fx være familie, individualitet eller demokrati. ***

Socialisering: Den proces, hvor det enkelte individ internaliserer kulturens normer og værdier, f.eks. gennem opdragelse i barndommen eller påvirkning i grupper.

Primær socialisering: Den socialisering der foregår gennem ens familie og nærmeste relationer.

Sekundær socialisering: Den socialisering der sker i grupper, gennem institutioner, skole og arbejde. I dag har den sekundære socialisering i højere grad overtaget den primære f.eks. bruger mange børn mere tid i børnehaver end før i tiden.

Dobbelt socialisering (Lars Dencik): Den socialisering der sker gennem en blanding af primær og sekundær socialisering. Dette anses ikke nødvendigvis for problematisk, da en dobbelt socialisering gør at børnene i en højere grad socialiseres ind i det moderne samfund.

Social arv: Når forhold som normer, værdier eller kulturel dannelse igennem socialisering overføres fra en generation til den næste. Man taler både om en positiv og negativ social arv.

Mønsterbrydere: De der bryder med den sociale oprindelse og derved ikke viderefører den.

Personlig Identitet: Hvordan man opfatter sig selv.

Social Identitet: Den identitet man skaber i relation til de sociale sammenhænge man indgår i. Fx definerer mange sig selv via sit arbejde eller ens uofficielle position i en gruppe.

Anthony Giddens - identitetsdannelse i det senmoderne samfund

Giddens mener at især de vestlige samfund har udviklet sig fra et traditionelt landbrugssamfund til et moderne industrisamfund samfund, begge med faste traditioner og normer, til nutidens senmoderne informationsamfund, der er karakteriseret ved aftraditionisering og globalisering. Disse samfundsforandringer har haft stor indflydelse på menneskets identitetsdannelse.

Individualisering: Det enkelte menneske styres ikke længere af traditioner og familie, som i det traditionelle eller det moderne samfund, men må i det senmoderne samfund selv tage stilling til alle livets store og små spørgsmål.

Konstrueret identitet: Det senmoderne menneskes identitet forandres (konstrueres) hele tiden gennem mødet med andre mennesker og gennem deltagelse i forskellige sociale arenaer.

Sociale arenaer: Eksempelvis skoleklassen, hjemme hos familien, på arbejde og i sportsklubben. De forskellige sociale arenaer præges af forskellige normer og værdier, så det senmoderne menneske må kunne indgå i flere forskellige sammenhænge og ofte på samme tid.

Rene forhold: Ægteskabet er ikke som tidligere baseret på økonomisk sikkerhed og normer om at blive sammen. Derved præges det senmoderne menneskes af muligheden for at vælge partnere til og fra afhængigt af egne ønsker som løbende kan forandres.

Globalisering og hermed adskillelse af tid og rum: Så godt som alle steder på kloden kan nås på et splitsekund med senmoderne IT-teknologi og fysisk kan vi transportere både os selv og vores varer meget hurtigt rundt på hele jorden.

Udlejring af sociale relationer: Pasning af børn og ældre samt andre sociale funktioner ligger ikke længere i familien, men i stedet hos det offentlige.

Ekspertgørelse og afhængighed af abstrakte systemer: I det senmoderne samfund er det umuligt at forstå alle de systemer man gør brug af, så alle er afhængige af eksperter og systemer og må stole på disse for at kunne fungere. Herunder taler Giddens om:

- **Ansigt-til-ansigt tillidsrelationer:** Tillid til dem man mødes i samme tid og rum. F.eks. Lægen, læren og mekanikeren.
- **Ansigtsløse tillidsrelationer:** Tillid til institutioner såsom at nogen renser det vand vi drikker, andre sørger for at der ikke bliver svindlet med vores kreditkort osv. I det senmoderne samfund er denne type tillidsformer øget voldsomt.

Øget refleksivitet: Da traditioner ikke længere kan guide det senmoderne menneske, må alt fra Gud over kostvalg til måden at håndtere sine grædende børn på hele tiden overvejes. Udbuddet af livstile og kulturelle tilhørsforhold i medier og virkeligheden er enorme og lægger yderlige pres på refleksivitetsevnen hos det senmoderne menneske.

Ændret risikoprofil: Opmærksomheden på mange flere risici f.eks. atomtruslen, forurening, klimaopvarmning og sundhedsfarer gør at det senmoderne menneske må leve med en bevidsthed om disse forhold. Lidt som Giddens taler Ulrich Bech om dette dog under betegnelsen risikosamfundet.

Thomas Ziehe

Thomas Ziehe, som på mange punkter er enig med Giddens mener at individualisering medfører tre reaktioner:

Subjektivering: Behovet for at involvere andre i ens følelsesliv og behovet for bekræftelse fra andre.

Ontologisering: Søgningen efter et grundlag der kan give udtryk af noget holdbart og noget der skaber mening, som f.eks. kan findes i religion, videnskab eller grupper.

Potensering: Mærke at man lever for at undgå tomhed, usikkerhed og kedsomhed f.eks. ekstremsport, brug af stoffer eller alkohol.

Jürgen Habermas teori om System og Livsverden

Habermas' samfundsopfattelse er at vi stadigvæk i dag er i det moderne samfund. Han tager udgangspunkt i velfærdstrekantens tre dele staten, markedet og civilsamfundet, som han opdeler i livsverden og systemverden.

Systemverden: Udgøres af markedet og staten i velfærdstrekanten. *Instrumentel handlen:* På markedet er det økonomi og penge der ligger til grund for vores handlinger. I staten er det politik og de juridiske love der sætter rammer for vores handlinger.

Livsverden: Udgøres af civilsamfundet i velfærdstrekanten. *Kommunikativ handlen:* I civilsamfundet er der mulighed for at individer opnår en gensidig forståelse og enighed på baggrund af en magtfri dialog hvor fornuftige og etiske argumenter skal vinde fremfor manipulation til egen fordel. Her antager Habermas at det faktisk er muligt at opnå en *herredømmefri samtale*, hvilket bl.a. Pierre Bourdieu siger er utopisk fordi vores sprog altid er præget af magtrelationer.

Systemverdens kolonisering af livsverden: Habermas' bekymring er at systemverdenen koloniserer livsverden så at fornuftige og etiske overvejelser i livsverden erstattes af fokus på at opnå økonomiske fordele og handle indenfor lovgivninger fremfor fokus på menneskelige relationer og gensidig dialog der kunne skabe bedre løsninger.

*** Indsæt model ***

Pierre Bourdieu – Livsstil, segmenter og social arv

Habitus: Socialiseret subjektivitet. Værdi- og normsystemer samt kulturelle vaner eller holdningssystemer som den enkelte og fællesskabet orienterer sig efter. Habitus er kropslige og kognitive strukturer, der ligger til grund for menneskets handlinger, meninger og valg. Habitus tilegnes i høj grad gennem social arv fra familien, men ændres også igennem de sociale relationer vi indgår i gennem livet.

Felter: Sociale samfundsmæssige sammenhænge hvor der er magtkampe mellem aktører, der indtager forskellige *positioner* (fx skoleområdet, sundhedsområdet eller bandeområdet). Kapitalerne vil typisk have varierende værdi afhængigt af det pågældende felt.

Kapitalformer: Den enkeltes status og magt, som man kan tage med ind i feltet:

Økonomisk kapital: Penge og materielle goder.

Kulturel kapital: Uddannelse, opdragelse, almindelse, sprog og tilegnelse af de normer der gælder.

Social kapital: Ressourcer i form af netværksrelationer f.eks. venner, kollegaer, familie eller kontakter.

Symbolsk kapital: Status, f.eks. et job, titel eller erhvervelse af en særlig kapital.

Symbolsk vold: Når en dominerende gruppe overfører deres virkelighedsopfattelse til en mindre magtfuld gruppe, som selv hjælper med at reproducere denne selvundertrykkende virkelighedsopfattelse.

Henrik Dahl - Minerva modellen - Livsstil

Udspringer af Bourdieus tanker. Befolkningen opdeles i fem segmenter ud fra de to akser i et koordinatsystem. Traditionel-Moderne og Ideologisk (fællesskabsorienteret)-Pragmatisk (individualistisk)

*** Indsæt model ***

Det blå segment

Moderne og Pragmatisk.

Materialistiske. Højt uddannelsesniveau, høj prestige og høj indkomst.

Overvægt af mænd og ansatte i det private erhvervsliv.

Karrierebevidste individualister, som sjældent er solidariske overfor andre samfundsgrupper.

Ser samfundet som retfærdigt og relativt rimeligt og som et system, der belønner de personer som yder en indsats.

Deres politiske orientering er liberalistisk og de stemmer typisk Liberal Alliance eller Venstre.

fx direktører og jurister

Det grønne segment

Moderne og Idealistiske.

Højt uddannelsesniveau, høj prestige og middel indkomst.

Overvægt af kvinder og ansatte i det offentlige

Højere forbrug af økologi end gennemsnittet.

En stærk følelse af solidaritet.

Den politiske orientering er socialistisk og de stemmer typisk SF, Enhedslisten eller Radikale Venstre.

Fx Gymnasie- og universitetsundervisere og andre akademikere i den offentlige sektor

Det violette segment

Traditionelle og Pragmatiske

Lav uddannelse, middel prestige og middel eller over middel indkomst.

Overvægt af faglærte og mænd

Søger typisk fysiske udfordringer frem for intellektuelle

Vægter individualisme og uafhængighed højt.

De stemmer typisk Konservative, Venstre eller Dansk Folkeparti.

Fx tømrere og murere eller andre håndværkere ansat i det private erhvervsliv.

Det rosa segment

Traditionelle og Idealistiske personer

Lav uddannelse, lav prestige og lav indkomst.

Overvægt af ufaglærte og personer med kort uddannelse.

Stærk solidaritet

Fællesskabsorienteret - knyttet til familien og lokalområde.

Er gået fra typisk at stemme Socialdemokraterne til også at stemme Dansk Folkeparti

Det grå segment

Dem, der ikke passer ind i de andre 4 segmenter.

Hovedsagligt unge mennesker, der endnu ikke har fundet sin livsstil

Kritik af Minerva modellen

Usikkerhed omkring det grå segment.

Svær at benytte, fordi modellens segmenter er for grove. Nyere modeller (fx Gallupkompasset) er fundet i mindre grupper.

Folk flytter ofte rundt mellem segmenterne og man skal huske at dannelsen af segmenterne sker på baggrund af fordomme.

Socialgrupper

SocialForskningsInstituttet (SFI) inddelte i 1965 befolkningen i 5 socialgrupper efter uddannelse, erhverv og antal underordnede eller ansatte:

1. Akademikere, store selvstændige og topfunktionærer
2. Mellemlang videregående uddannelse, større selvstændige og højere funktionærer
3. Mindre selvstændige og mellemfunktionærer
4. Underordnede funktionærer og faglærte arbejdere
5. Ikke-faglærte arbejdere

Thomas Højrup - Livsformer

Lønarbejderlivsform: Arbejde som middel, fritid som mål.

Den karrierebundne livsform: Flydende grænse mellem arbejde og fritid. Fritid bruges også til arbejde og videreuddannelse mm. der f.eks. kan bidrage til forfremmelse. Arbejde er et mål i sig selv.

Den selvstændige livsform: Intet skel mellem arbejdstid og fritid. Ingen arbejdsgiver, man er sin egen chef. Her tales om et dagsværk, frem for en arbejdsdag. Det er opgaverne og kunderne der styrer hvor meget der skal arbejdes.

Lone Rahbek Christensen kritiserer Højrup's model for at være mandscentreret og udvikler livsformsmodellen med en feministisk vinkel med to typiske kvindekategorier:

Husmorlivsformen: Hjemmegående typisk med børn

Baglandskvinden: En der hjemmefra støtter den samleverens karrierelivsform, eller selvstændige livsform.

Integration

Når flere kulturer eksisterer i samme land er der overordnet set tre forskellige måder de kan mødes og integreres på. En given minoritetskultur kan anvende flere af de tre integrationsformer på én gang. Fx kan mange vietnamesiske bådflugtninge siges at være pluralistisk integreret på arbejdsmarkedet men segregeret i deres private sociale liv.

Assimilation: Minoritetskulturens elementer forsvinder, og den dominerende flertalskultur optages 100 % af den tidligere minoritetskulturs medlemmer.

Segregation: Betyder adskillelse. Minoritetskulturen bevares, men den adskilles fra den dominerende flertalskultur.

Pluralistisk integration: Begge kulturers medlemmer bevarer dele af sin oprindelige kultur men optager dele af den andens kultur.